

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ

TOMUL XIV, NR. 5 – 6

Septembrie – Decembrie 2003

SUMAR

GHEORGHE I. BRĂTIANU – ISTORICUL, DIRECTORUL DE INSTITUT ȘI
OMUL POLITIC

CORNELIA BODEA, Gheorghe Brătianu – profesor universitar și director al Institutului de Istorie Universală	5 - 11
STELIAN BREZEANU, Gheorghe I. Brătianu și studiile bizantine	13 - 22
VIOLETA BARBU, Gheorghe Brătianu și Noua istorie	23 - 29
IOAN SCURTU, Gheorghe Brătianu. Activitatea politică	31 - 50
EUGEN DENIZE, Gheorghe I. Brătianu la microfonul Radiodifuziunii Române	51 - 57
CRISTIAN VASILE, Dosarul anchetei Gheorghe I. Brătianu păstrat în Arhiva Ministerului Justiției	59 - 67

RĂZBOI ȘI ARTĂ MILITARĂ

MARIAN STROIA, La Russie et la question roumaine à partir de la fin de la Guerre de Crimée et jusqu'à l'Union des Principautés (1855–1859)	69 - 86
EMANUEL CONSTANTIN ANTOCHE, Le rayonnement de l'art militaire hussite dans l'Europe Orientale et le Moyen Orient (XV ^e – XVII ^e siècles).....	87 - 109

MĂRI, OCEANE, FLUVII: MAREA NEAGRĂ

ȘTEFAN ANDREESCU, Cetatea Albă – „cheia Lituaniei”?	111 - 119
NAGY PIENARU, „Proiectul scitic”. Relațiile lui Ștefan cel Mare cu Hoarda Mare	121 - 135
ALEXANDRU MADGEARU, Despre „Noua Anglie” de la Marea Neagră (secolul al XI-lea)	137 - 144

IMAGINI ȘI CĂLĂTORII ÎN EUROPA DE SUD-EST

ADRIAN-SILVAN IONESCU, Mediul rural românesc în memorialele unor călători de limbă engleză din secolul al XIX-lea	145 - 158
OVIDIU CRISTEA, Un călător străin în Transilvania secolului al XVII-lea: Giovanni Luigi Zani	159 - 180
ADRIAN TERTECEL, Călătoria lui Evlia Çelebi pe Marea Neagră de la Istanbul la Trapezunt în anul 1640	181 - 195

DREPTUL MEDIEVAL: LEGISLAȚIE ȘI TRADIȚIE. STUDII DE CAZ

CONSTANȚA GHIȚULESCU, Forme juridice și practici de transmitere a patrimoniului. Femeia și zestrea sa în Țara Românească în secolul al XVIII-lea	197 - 216
OANA RIZESCU, Legitimitate și legalitate în judecata domnească. <i>Îndreptarea legii</i> , 1652	217 - 230

IZVOARE

RALUCA TOMI, Ion Bălăceanu și înlăturarea lui Cuza. Documente inedite	231 - 242
DINU POȘTARENȚU, Documente din Fondul Arhiva senatorilor de la Chișinău (1806–1812).....	243 - 257

OPINII

ANDREI TIMOTIN, Note asupra relațiilor româno-polone la sfârșitul secolului al XVI-lea	259 - 274
--	-----------

VIAȚĂ ȘTIINȚIFICĂ

Sesiunea anuală de comunicări științifice a Institutului de Istorie „N. Iorga”, 5-6 iunie 2003 (<i>Venera Achim</i>); Expoziția și conferința internațională Julia Margaret Cameron, Bradford, Regatul Unit al Marii Britanii, iunie-iulie 2003 (<i>Adrian-Silvan Ionescu</i>); Un nou periodic al Institutului de Istorie „N. Iorga” (<i>Nagy Pienaru</i>)	275 - 278
---	-----------

NOTE ȘI RECENZII

SORIN ANTOHI, <i>Mai avem un viitor? România la început de mileniu. Mihai Șora în dialog cu Sorin Antohi</i> , Iași, Edit. Polirom, 2001, 196 p. (<i>Cristian Vasile</i>); GABRIEL BADEA-PĂUN, <i>Carmen Sylva, uimitoarea Regină Elisabeta a României</i> , București, Edit. Humanitas, 2003, 254 p. + il. (<i>Adrian-Silvan Ionescu</i>); MATEI CAZACU, <i>Minuni, vedenii și vise premonitoare, în trecutul românesc</i> , București, Edit. Sigma, 2003, 216 p. + pl. (<i>Paul Cernovodeanu</i>); SILVIU MILOIU, <i>România și Țările Baltice în perioada interbelică</i> , Târgoviște, Edit. Cetatea de Scaun, 2003, 242 p. (<i>Florin Anghel</i>); HEINRICH LAY, <i>Das Banat. 1849–1867</i> , Töging a. Inn, 2001, 348 p. (<i>Vasile V. Muntean</i>)	279 - 287
--	-----------

REVISTA ISTORICĂ

NEW SERIES

TOME XIV, NOS 5 – 6

September – December 2003

SUMMARY

GHEORGHE I. BRĂȚIANU – HISTORIAN, INSTITUTE DIRECTOR AND POLITICIAN

CORNELIA BODEA, Gheorghe Brătianu – University Professor and Director of the Institute of World History	5 - 11
STELIAN BREZEANU, Gheorghe I. Brătianu and the Byzantines Studies	13 - 22
VIOLETA BARBU, Gheorghe Brătianu and the New History	23 - 29
IOAN SCURTU, Gheorghe Brătianu. His Political Activity	31 - 50
EUGEN DENIZE, Gheorghe I. Brătianu on the Air at the Romanian Radio Broadcasting Corporation	51 - 57
CRISTIAN VASILE, Gheorghe I. Brătianu's File from the Archives of the Ministry of Justice	59 - 67

WAR AND MILITARY ART

MARIAN STROIA, La Russie et la question roumaine à partir de la fin de la Guerre de Crimée et jusqu'à l'Union des Principautés (1855–1859).....	69 - 86
EMANUEL CONSTANTIN ANTOCHE, Le rayonnement de l'art militaire hussite dans l'Europe Orientale et le Moyen Orient (XV ^e – XVII ^e siècles)	87 - 109

SEAS, OCEANS, RIVERS : THE BLACK SEA

ȘTEFAN ANDREESCU, Cetatea Albă – “The Key” to Lithuania ?	111 - 119
NAGY PIENARU, The “Scythic Project”. Stephen the Great's Relations with the Great Horde	121 - 135
ALEXANDRU MADGEARU, About the “New England” from the Black Sea (11 th Century)	137 - 144

„Revista istorică”, tom XIV, nr. 5 - 6, p. 1 - 288, 2003

IMAGES AND TRAVELLERS TO SOUTH-EASTERN EUROPE

ADRIAN-SILVAN IONESCU, The Romanian Countryside in 19 th Century English-Speaking Travellers' Memoirs	145 - 158
OVIDIU CRISTEA, A Foreign Traveller in Transylvania in the 17 th Century: Giovanni Luigi Zani	159 - 180
ADRIAN TERTECEL, Evlia Çelebi's Voyage on the Black Sea of 1640, from Istanbul to Trebizond	181 - 195

MIEVEAL LAW: LEGISLATION AND TRADITION – CASE STUDIES

CONSTANȚA GHIȚULESCU, Legal Forms and Practices in Bequeathing Property. The Woman and Her Dowry in 18 th Century Wallachia	197 - 216
OANA RIZESCU, Legitimacy and Legality in the Justice Rendered by the Prince. <i>Îndreptarea Legii</i> (The Righting of the Law), 1652	217 - 230

SOURCES

RALUCA TOMI, Ion Bălăceanu and the Deposition of Cuza. New Documents	231 - 242
DINU POȘTARENȚU, Documents from the Senators Archives Fund of Kishinev (1806–1812)	243 - 257

OPINIONS

ANDREI TIMOTIN, Notes on Romanian-Polish Relations in the Late of 16 th Century	259 - 274
--	-----------

SCIENTIFIC LIFE

The Yearly Scientific Communication Session of the 'Nicolae Iorga' History Institute, 5-6 June 2003 (<i>Venera Achim</i>); The 'Julia Margaret Cameron' Exhibition and International Conference, Bradford, United Kingdom of Great Britain, June-July 2003 (<i>Adrian-Silvan Ionescu</i>); A New Periodical of the 'Nicolae Iorga' History Institute (<i>Nagy Pienaru</i>)	275 - 278
--	-----------

NOTES AND REVIEWS

SORIN ANTOHI, <i>Mai avem un viitor? România la început de mileniu. Mihai Șora în dialog cu Sorin Antohi</i> (Is There Still a Future for Us? Romania at the Beginning of a New Millennium. A Dialogue Between Mihai Șora and Sorin Antohi), Jassy, Edit. Polirom, 2001, 196 pp. (<i>Cristian Vasile</i>); GABRIEL BADEA-PĂUN, <i>Carmen Sylva, uimitoarea Regină Elisabeta a României</i> (Carmen Sylva, the Astonishing Queen of Romania), Bucharest, Edit. Humanitas, 2003, 254 pp. + ill. (<i>Adrian-Silvan Ionescu</i>); MATEI CAZACU, <i>Minuni, vedenii și vise premonitории, în trecutul românesc</i> (Miracle, Vision and Premonition in the Romanian Past), Bucharest, Edit. Sigma, 2003, 216 pp. + ill. (<i>Paul Cernovodeanu</i>); SILVIU MILOIU, <i>România și Țările Baltice în perioada interbelică</i> (Romania and the Baltic Countries in the Inter-War Period), Târgoviște, Edit. Cetatea de Scaun, 2003, 242 pp. (<i>Florin Anghel</i>); HEINRICH LAY, <i>Das Banat. 1849–1867</i> , Töging a. Inn, 2001, 348 pp. (<i>Vasile V. Muntean</i>)....	279 - 287
--	-----------

